

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

ศาสนาทุกศาสนามีความสำคัญต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์มาตั้งแต่สมัยอดีต จนถึงปัจจุบัน ความเชื่อและความศรัทธาในศาสนาของมนุษย์นั้นก่อให้เกิดงานศิลปะต่างๆ มากมายที่สร้างขึ้นเพื่อแสดงถึงความเลื่อมใสในศาสนานั้นๆ ยกตัวอย่างเช่น ลักษณะทางสถาปัตยกรรม จะสังเกตได้ว่าแต่ละประเทศจะมีลักษณะของสถาปัตยกรรมที่แตกต่างกันโดยเฉพาะประเทศในแถบทวีปเอเชีย ถือได้ว่าสถาปัตยกรรมในเอเชียส่วนใหญ่สร้างขึ้นบนพื้นฐานแนวคิดทางศาสนาทั้งสิ้น โดยจะสังเกตได้จากวัดในพุทธศาสนาของแต่ละประเทศก็จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป ลักษณะดังกล่าวทำให้งานศิลปะได้รับการพัฒนามาอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านจิตรกรรม ประติมากรรม หรือแม้กระทั่งในด้านของดนตรี ซึ่งในศาสนาคริสต์ดนตรีถือเป็นส่วนสำคัญอย่างยิ่ง ในการประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ส่งผลให้มีบทประพันธ์เพลงทางศาสนาเป็นจำนวนมากเกิดขึ้น ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ศาสนาพุทธนิกายมหายานในประเทศจีนก็มีการนำบทสวดมนต์มาใส่ทำนองดนตรีให้มีความไพเราะเพื่อให้ผู้สวดเกิดความเพลิดเพลินขณะสวดมนต์อีกด้วย

ศาสนาพุทธนิกายหินยานที่เป็นนิกายหลักของศาสนาพุทธในประเทศไทยนั้นยังมีบทประพันธ์เพลงที่เกี่ยวข้องกับศาสนาและบทสวดมนต์ไม่มากนัก อีกทั้งในปัจจุบันผู้คนก็ให้ความสำคัญกับศาสนาน้อยลงเพราะสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่ต้องแข่งขันกันในทุกด้านเพื่อให้ก้าวทันโลกและก้าวตามความเจริญของเทคโนโลยีมากกว่าที่จะมุ่งพัฒนาจิตใจของมนุษย์ จึงทำให้ความรู้ความเข้าใจในศาสนาของคนในสังคมปัจจุบันมีน้อยลง ผู้ประพันธ์จึงมีแนวคิดที่จะประพันธ์เพลงที่มีการเล่าเรื่องราวทางพุทธประวัติขึ้น เพื่อให้เกิดงานศิลปะด้านดนตรีศาสนาเพิ่มขึ้นรวมถึงเป็นการเผยแพร่พุทธประวัติให้คนในสังคมหันกลับมาสนใจพุทธศาสนาอีกด้วย

วันวิสาขบูชาถือเป็นวันสำคัญที่สุดทางพระพุทธศาสนา เนื่องจากล้วนมีเหตุการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการถือกำเนิดของพระพุทธศาสนา คือ เป็นวันที่พระศาสดาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพาน ดังนั้นพุทธศาสนิกชนทั่วโลกจึงให้ความสำคัญกับวันวิสาขบูชาเป็นอย่างมาก อีกทั้งในวันที่ 13 ธันวาคม พ.ศ. 2542 องค์การสหประชาชาติได้ยอมรับญัตติที่ประชุม กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของโลก โดยใช้ชื่อเรียกวันวิสาขบูชาว่า Vesak Day ตามคำเรียกของชาวศรีลังกา ผู้ที่ยื่นเรื่องให้สหประชาชาติพิจารณา และได้กำหนดวันวิสาขบูชาขึ้นถือเป็นวันหยุดวันหนึ่งของสหประชาชาติอีกด้วย ทั้งนี้ก็เพื่อให้ชาวพุทธทั่วโลกได้มี

โอกาสบำเพ็ญบุญเนื่องในวันประสูติ ตรัสรู้ และปรินิพพานของพระบรมศาสดา การที่สหประชาชาติได้กำหนดให้วันวิสาขบูชาเป็นวันสำคัญของโลกนั้น ได้ให้เหตุผลไว้ว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นมหาบุรุษผู้ให้ความเมตตาต่อหมู่มวลมนุษย์ เปิดโอกาสให้ทุกศาสนาสามารถเข้ามาศึกษาพุทธศาสนา เพื่อพิสูจน์หาข้อเท็จจริงได้โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนมานับถือศาสนาพุทธ และทรงสั่งสอนทุกคนโดยใช้ปัญญาธิคุณโดยไม่ต้องการสิ่งตอบแทนใดๆ

จากความสำคัญของวันวิสาขบูชาที่ได้กล่าวมาในข้างต้นนั้น ทำให้ผู้ประพันธ์เกิดแรงบันดาลใจที่จะประพันธ์เพลง เพื่อเป็นการเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในวันวิสาขบูชา โดยจะใช้รูปแบบของการประพันธ์เพลงสำหรับคณะนักร้องประสานเสียงและวงดนตรีแชมเบอร์

บทประพันธ์เพลง วิสาขะสำหรับคณะนักร้องประสานเสียงและวงดนตรีแชมเบอร์ (MUSIC COMPOSITION: VESAKA FOR CHORUS AND CHAMBER ENSEMBLE) นั้นเป็นผลงานประพันธ์ในลักษณะของดนตรีอิงกุญแจเสียง (Tonal music) ความยาวประมาณ 20 นาที แบ่งเป็นกระบวนต่างๆ ทั้งหมด 3 กระบวน ตามลำดับเหตุการณ์และความสำคัญที่เกิดขึ้นในวันวิสาขบูชา คือ

กระบวนประสูติ ในกระบวนนี้จะเป็นกระบวนแรกของเพลง เริ่มด้วยอัตราจังหวะที่ช้าและสงบเสถียรเพื่อแสดงถึงคืนวันที่พระพุทธเจ้าประสูติ

กระบวนตรัสรู้ ในกระบวนนี้อัตราจังหวะจะเร็วขึ้นและมีการสร้างทิศทางของทำนองเพลงไปสู่ความยิ่งใหญ่ เพื่อเป็นการแสดงให้เห็นถึงสิ่งที่พระพุทธเจ้าได้บรรลุธรรมก่อนที่จะสำเร็จผลในการตรัสรู้เป็นองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า

กระบวนปรินิพพาน ในกระบวนนี้จะมีลักษณะที่ราบเรียบและสงบ ทั้งนี้เพื่อแสดงให้เห็นถึงการดับขันธปรินิพพานของพระพุทธองค์ แต่สิ่งที่คงอยู่ก็คือพระธรรมคำสั่งสอนที่ยังคงอยู่สืบมาจนถึงปัจจุบัน

วัตถุประสงค์ของการประพันธ์เพลง

ผู้ประพันธ์มีวัตถุประสงค์หลักในการประพันธ์ดังนี้

1. เพื่อสร้างสรรค์ผลงานดนตรีสำหรับคณะนักร้องประสานเสียงและวงดนตรีแชมเบอร์ ในลักษณะของดนตรีร่วมสมัยที่เล่าเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธประวัติ รวมถึงการสะท้อนแนวคิดและปรัชญาทางพุทธศาสนา
2. เพื่อใช้วิชาความรู้ที่ได้จากการศึกษาในระดับปริญญาโทสร้างสรรค์ผลงานดนตรีร่วมสมัย
3. เพื่อเผยแพร่คติความเชื่อและคำสอนของศาสนาพุทธ

ขอบเขตของการประพันธ์

ผู้ประพันธ์ได้กำหนดขอบเขตของการประพันธ์เพลงดังนี้

1. เป็นบทประพันธ์ดนตรีสำหรับคณะนักร้องประสานเสียงและวงดนตรีแชมเบอร์
2. เป็นบทประพันธ์ดนตรีที่เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติในวันวิสาขบูชาและคติความเชื่อทางพุทธศาสนา
3. เป็นบทประพันธ์ดนตรีที่มีความยาวประมาณ 20 นาที

วิธีการประพันธ์เพลง

ในการประพันธ์ผลงานชิ้นนี้ ผู้ประพันธ์ได้กำหนดขั้นตอนการประพันธ์ออกเป็นลำดับโดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดขอบเขตการประพันธ์อันได้แก่ แนวคิดหลัก ลักษณะของวงดนตรีที่จะใช้ และกำหนดหัวข้อของการประพันธ์
2. เนื่องจากบทประพันธ์เพลงวิสาขะสำหรับคณะนักร้องประสานเสียงและวงดนตรีแชมเบอร์นั้นเป็นบทเพลงที่ประพันธ์ขึ้นจากการเขียนบทประพันธ์ท่วงทำนองและร้องกรอง ดังนั้นผู้ประพันธ์จึงต้องศึกษาบทประพันธ์ทั้งร้อยแก้วและร้อยกรองของนักเขียนหลายคน อีกทั้งยังต้องศึกษาฉันทลักษณ์ในการเขียนบทประพันธ์ร้อยแก้วและร้อยกรองให้ถูกต้องอีกด้วย
3. ด้วยเหตุที่บทประพันธ์เพลงวิสาขะสำหรับคณะนักร้องประสานเสียงและวงดนตรีแชมเบอร์นั้นเป็นบทเพลงที่ประพันธ์ที่มีเนื้อร้องเป็นภาษาไทยและเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพุทธประวัติ ดังนั้นผู้ประพันธ์จึงต้องศึกษาพุทธประวัติเพิ่มมากยิ่งขึ้นเพื่อให้ใจความของบทประพันธ์ถูกต้อง

พยายามประพันธ์ให้เนื้อร้องและแนวของการบรรเลงดนตรีสัมพันธ์กันรวมถึงการบันทึกโน้ตดนตรีให้สอดคล้องกับการเอื้อนเสียงในภาษาไทยอีกด้วย

4. ออกแบบโครงสร้างและกำหนดทิศทางของการประพันธ์ให้สอดคล้องกับหัวข้อที่กำหนดไว้

5. ประพันธ์ผลงานทั้งหมด พร้อมส่งให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาเพื่อปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสม

6. จัดพิมพ์บทประพันธ์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์

7. จัดทำบทวิเคราะห์ จัดพิมพ์ และนำเสนอรูปเล่ม

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ประพันธ์ได้พิจารณาแล้วเห็นว่าบทประพันธ์เพลงบทนี้ก่อให้เกิดประโยชน์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อก่อให้เกิดผลงานดนตรีร่วมสมัยชิ้นใหม่
2. เพื่อเป็นอีกหนทางหนึ่งในการเผยแพร่พุทธศาสนา
3. เพื่อเผยแพร่บทประพันธ์เพลงและวิธีการประพันธ์เพลงในทางวิชาการ
4. เพื่อเป็นการเพิ่มองค์ความรู้ใหม่ให้กับบทประพันธ์เพลง